

## Kopējie rezultāti

30 krastā pavadītajās dienās, ar brīvprātīgo dalībnieku palīdzību, 44 jūru piesārņojošo atkritumu monitoringos, kopā Latvijas piekraste kļuvusi vismaz par 13 442 atkritumu vienībām tīrāka.

2025. gadā jau trešo sezonu, apkopojot un analizējot datus, tika izmantots JRC Masterlist protokols, kas sniedz iespējas daudz precīzākai datu analīzei, tādēļ šogad jau ir iespējams apkopot datus par 2023. - 2025. gada periodu un atkritumu noslodzes tendencēm Latvijas piekrastē.

Tāpat arī kampaņas ietvaros šajā sezonā tika uzsāktas divas jaunas izpētes – nosakot mezoplastmasas noslodzi Latvijas pludmalēs un plastmasas granulu piesārņojuma izplatību Latvijas piekrastē.

## Vidējais atkritumu daudzums Latvijas pludmalēs

2025. gadā, saskaņā ar monitoringa rezultātiem, atbilstoši atjaunotajam JRC/J-Code/Masterlist protokolam un metodoloģijai, Latvijas piekrastes kopējais atkritumu noslodzes rādītājs:

### 306 atkritumu vienības 100 pludmales metros.

Samazinājums salīdzinājumā ar 2024. gadu ir vairāk nekā 8 % (334 a.v./100 m), bet salīdzinājumā ar 2023. gadu tas ir jau 18,4 %. Jāņem vērā, ka ES Laba Jūras vides stāvokļa noteiktā robežvērtība šim parametram ir:

### 20 atkritumu vienības 100 pludmales metros.

## Atkritumu asorti

- Vidēji Latvijas piekrastē atrodami **33 dažādi atkritumu veidi** katros 100 pludmales metros. Kopumā 2025. gada apsekojumos Latvijas piekrastē identificēti 105 dažāda veida atkritumi, no kuriem 63 bija dažādi plastmasas un polimēra materiāli.
- **77,6%** no visiem atkritumiem ir dažādi plastmasas un polimēru materiāli.

Eiropas Savienības LIFE programmas integrētais projekts "Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprītes veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju"

- **48%** no visiem atkritumiem ir dažādas vienreizlietojamās plastmasas frakcijas (SUP Direktīva 2019/904).
- **82,3%** no visiem atkritumiem veido 15 biežāk atrastie atkritumu veidi.

## LATVIJAS TĪRĀKĀS UN NETĪRĀKĀS PIEKRASTES PAŠVALDĪBAS UN PLUDMALES 2025. gadā

Šogad tīrākā pludmale Latvijas piekrastē atrodama Limbažu novadā (vidēji 111 atkritumu vienības 100 pludmales metros), netīrākā – Liepājas valstspilsētā (vidēji 839 atkritumu vienības 100 pludmales metros)

Tabula 1: MJ pludmaļu tīrības ranžējuma robežvērtības JRC/J-Code/Masterlist protokolam.

| Ranžējums                         | a.v./100 m |
|-----------------------------------|------------|
| Laba jūras vides stāvokļa statuss | 0-20       |
| T2                                | 20-40      |
| T3                                | 40-80      |
| T4                                | 80-160     |
| T5                                | 160-320    |
| T6                                | 320-640    |
| T7                                | 640-1280   |
| T8                                | >1280      |

## Piekrastes pašvaldību pludmaļu atkritumu noslodzes situācija 2025. gadā

Tabula 2: Pludmales atkritumu situācija piekrastes pašvaldībās 2025. gadā.

|    | Pašvaldība              | a.v./100 m. | Izmaiņas 2025 vs 2024 |
|----|-------------------------|-------------|-----------------------|
| 1  | Limbažu novads          | 111         |                       |
| 2  | Tukuma novads           | 178         |                       |
| 3  | Talsu novads            | 195         |                       |
| 4  | Ādažu novads            | 221         |                       |
| 5  | Dienvidkurzemes novads  | 225         |                       |
| 6  | Ventspils valstspilsēta | 270         |                       |
| 7  | Ventspils novads        | 363         |                       |
| 8  | Rīgas valstspilsēta     | 364         |                       |
| 9  | Jūrmalas valstspilsēta  | 504         |                       |
| 10 | Saulkrastu novads       | 538         |                       |
| 11 | Liepājas valstspilsēta  | 839         |                       |

**Tabula 3: Latvijas pludmaļu tīrības ranžējums 2025. gadā**

| Tīrības reitings | No        | Pludmale                                         | a.v./100m   | 2025 vs 2024 |
|------------------|-----------|--------------------------------------------------|-------------|--------------|
| <b>T1</b>        | <b>1</b>  | <b>Laužu akmens, Limbažu novads</b>              | <b>16</b>   |              |
| <b>T2</b>        |           |                                                  |             |              |
| <b>T3</b>        | <b>2</b>  | <b>Abragciems, Tukuma novads</b>                 | <b>50</b>   |              |
|                  | <b>3</b>  | <b>Engure Centrs, Tukuma novads</b>              | <b>75</b>   |              |
|                  | <b>4</b>  | <b>Ziemeupe, Dienvidkurzemes novads</b>          | <b>77</b>   |              |
| <b>T4</b>        | <b>5</b>  | <b>Rītabulji/Lielupe, Rīgas valstspilsēta</b>    | <b>82</b>   |              |
|                  | <b>6</b>  | <b>Kuiviži, Limbažu novads</b>                   | <b>92</b>   |              |
|                  | <b>7</b>  | <b>Salacgrīva, Limbažu novads</b>                | <b>94</b>   |              |
|                  | <b>8</b>  | <b>Staldzene, Ventspils valstspilsēta</b>        | <b>96</b>   |              |
|                  | <b>9</b>  | <b>Mērsrags, Talsu novads</b>                    | <b>117</b>  |              |
|                  | <b>10</b> | <b>Ģipka/Pūrciems, Talsu novads</b>              | <b>123</b>  |              |
|                  | <b>11</b> | <b>Mazirbe, Talsu novads</b>                     | <b>125</b>  |              |
|                  | <b>12</b> | <b>Jūrmalciems, Dienvidkurzemes novads</b>       | <b>150</b>  |              |
|                  | <b>13</b> | <b>Miķeltornis, Ventspils novads</b>             | <b>153</b>  |              |
|                  | <b>14</b> | <b>Klapkalnciems, Tukuma novads</b>              | <b>154</b>  |              |
|                  | <b>15</b> | <b>Veczemju klintis, Limbažu novads</b>          | <b>161</b>  |              |
|                  | <b>16</b> | <b>Kaltene, Talsu novads</b>                     | <b>167</b>  |              |
|                  | <b>17</b> | <b>Lilaste, Ādažu novads</b>                     | <b>172</b>  |              |
|                  | <b>18</b> | <b>LT Robeža, Dienvidkurzemes novads</b>         | <b>175</b>  |              |
| <b>T5</b>        | <b>19</b> | <b>Tūja, Limbažu novads</b>                      | <b>193</b>  |              |
|                  | <b>20</b> | <b>Bernāti, Dienvidkurzemes novads</b>           | <b>209</b>  |              |
|                  | <b>21</b> | <b>Kolka, Talsu novads</b>                       | <b>236</b>  |              |
|                  | <b>22</b> | <b>Liepāja Dienvidrietumi, Liepājas valsts</b>   | <b>241</b>  |              |
|                  | <b>23</b> | <b>Carnikava, Ādažu novads</b>                   | <b>244</b>  |              |
|                  | <b>24</b> | <b>Gaujas ieteka, Ādažu novads</b>               | <b>246</b>  |              |
|                  | <b>25</b> | <b>Pāvilosta, Dienvidkurzemes novads</b>         | <b>276</b>  |              |
|                  | <b>26</b> | <b>Akmeņrags, Dienvidkurzemes novads</b>         | <b>276</b>  |              |
|                  | <b>27</b> | <b>Jūrkalne, Ventspils novads</b>                | <b>304</b>  |              |
|                  | <b>28</b> | <b>Jaunkemeri, Jūrmalas valstspilsēta</b>        | <b>308</b>  |              |
|                  | <b>29</b> | <b>Pape, Dienvidkurzemes novads</b>              | <b>316</b>  |              |
|                  | <b>30</b> | <b>Šķēde, Dienvidkurzemes novads</b>             | <b>317</b>  |              |
|                  | <b>31</b> | <b>Lielupe, Jūrmalas valstspilsēta</b>           | <b>355</b>  |              |
|                  | <b>32</b> | <b>Vakarbulji, Rīgas valstspilsēta</b>           | <b>373</b>  |              |
| <b>T6</b>        | <b>33</b> | <b>Roja, Talsu novads</b>                        | <b>400</b>  |              |
|                  | <b>34</b> | <b>Užava, Ventspils novads</b>                   | <b>413</b>  |              |
|                  | <b>35</b> | <b>Apšuciems, Tukuma novads</b>                  | <b>431</b>  |              |
|                  | <b>36</b> | <b>Ventspils Centrs, Ventspils valstspilsēta</b> | <b>444</b>  |              |
|                  | <b>37</b> | <b>Vecāķi, Rīgas valstspilsēta</b>               | <b>448</b>  |              |
|                  | <b>38</b> | <b>Zvejniekiems, Saulkrastu novads</b>           | <b>520</b>  |              |
|                  | <b>39</b> | <b>Daugavgrīva, Rīgas valstspilsēta</b>          | <b>553</b>  |              |
|                  | <b>40</b> | <b>Saulkrasti Centrs, Saulkrastu novads</b>      | <b>556</b>  |              |
|                  | <b>41</b> | <b>Oviši, Ventspils novads</b>                   | <b>580</b>  |              |
|                  | <b>42</b> | <b>Liepāja Centrs, Liepājas valstspilsēta</b>    | <b>754</b>  |              |
| <b>T7</b>        | <b>43</b> | <b>Majori, Jūrmalas valstspilsēta</b>            | <b>848</b>  |              |
| <b>T8</b>        | <b>44</b> | <b>Liepāja Karosta, Liepājas valstspilsēta</b>   | <b>1522</b> |              |

## Dati par atkritumu sastāvu

### Atkritumu materiālu īpatsvars

Tabula 4: JPA sastāvs, materiālu kategorijas, īpatsvarā no kopējā pludmaļu atkritumu daudzuma.

| Kategorija          | %   |
|---------------------|-----|
| Plastmasa           | 78% |
| Papīrs un kartons   | 8%  |
| Metāls              | 4%  |
| Gumija              | 3%  |
| Stikls un keramika  | 3%  |
| Pārtikas atkritumi  | 2%  |
| Tekstils un apģērbs | 2%  |
| Koks                | 1%  |
| Ķīmiskās vielas     | 0%  |

Arī 2025. gada izvērtējumu dati liecina, ka plastmasas un polimēru materiālu dominance kopējā atkritumu daudzumā iegūst arvien lielāku īpatsvaru, veidojot jau 78% no visiem atkritumiem.

### Atkritumu veidu TOP 15

Tabula 5: Latvijas piekrastes JPA TOP15 2025. gadā (JRC/J-Code/Masterlist protokols)

| No | Atkritumu veids                             | %     |
|----|---------------------------------------------|-------|
| 1  | Smēķēšanas atkritumi                        | 26,4% |
| 2  | Plastmasas pārtikas iepakojums              | 12,3% |
| 3  | Neidentificējami plastmasas gabali          | 12,1% |
| 4  | Identificējami papīra un kartona gabali     | 7,2%  |
| 5  | Plastmasas virves diametrā <1cm             | 5,7%  |
| 6  | Mazie/vieglie plastmasas maisi              | 2,8%  |
| 7  | Putuplasts (iesk., izolācijas putas)        | 2,3%  |
| 8  | Pārtikas atkritumi                          | 2,1%  |
| 9  | Stikla un keramikas gabali                  | 2,0%  |
| 10 | Plastmasas plēves, industriālais iepakojums | 1,8%  |
| 11 | Alumīnija folija                            | 1,6%  |
| 12 | Putu polistirola gabali                     | 1,6%  |
| 13 | Plastmasas kosmētikas kociņi                | 1,5%  |
| 14 | Visi balonu atkritumi                       | 1,4%  |
| 15 | Tekstila atkritumi (lupatas)                | 1,3%  |

No piekrastē visvairāk atrastajiem 15 atkritumu veidiem 9 ir plastmasas atkritumu frakcijas. **TOP15 atkritumi veido jau 82,3%** no kopējā atkritumu daudzuma pludmalēs.

## Papildu datu analīze

### Smēķēšanas atkritumi

Lai gan 2025. gada izvērtējumi liecina par samazinājumu smēķēšanas atkritumu daudzumā Latvijas piekrastē, tie joprojām ir visizplatītākais atkritumu veids – veido 26,4 % no visiem pludmaļu atkritumiem. Vidēji katrā 100 metru garā Latvijas liedaga posmā, kas iekļauts izvērtējumu programmā, konstatēti 81 izsmēķis.

Arī 2025. gadā smēķēšanas atkritumi tika konstatēti visos 44 izvērtējuma laukumos. Tikai 11 no apsekotajām pludmalēm smēķēšanas atkritumu daudzums atsevišķi nepārsniedza 20 a.v./100 metros robežvērtību, kas noteikts kā kopējais pieļaujamais visu atkritumu daudzums Laba jūras vides stāvokļa mērķu sasniegšanai. Savukārt **14 pludmalēs to skaits pārsniedza 100 atkritumu vienības 100 pludmales metros.**

Tabula 6: Pelnutruka pludmaļu TOP 2025

| No. | Pelnutruku pludmaļu TOP                           | Smēķēšanas a.v./100 m. |
|-----|---------------------------------------------------|------------------------|
| 1   | <b>Majori</b> , Jūrmalas valstspilsēta            | 379                    |
| 2   | <b>Liepāja Centrs</b> , Liepājas valstspilsēta    | 297                    |
| 3   | <b>Liepāja Karosta</b> , Liepājas valstspilsēta   | 266                    |
| 4   | <b>Apšuciems</b> , Tukuma novads                  | 212                    |
| 5   | <b>Daugavgrīva</b> , Rīgas valstspilsēta          | 182                    |
| 6   | <b>Ventspils Centrs</b> , Ventspils valstspilsēta | 174                    |
| 7   | <b>Zvejniekiems</b> , Saulkrastu novads           | 173                    |
| 8   | <b>Roja</b> , Talsu novads                        | 153                    |
| 9   | <b>Vakarbulī</b> , Rīgas valstspilsēta            | 139                    |
| 10  | <b>Saulkrasti Centrs</b> , Saulkrastu novads      | 132                    |
| 11  | <b>Šķēde</b> , Dienvidkurzemes novads             | 120                    |
| 12  | <b>Jaunkēmeri</b> , Jūrmalas valstspilsēta        | 107                    |
| 13  | <b>Vecāķi</b> , Rīgas valstspilsēta               | 106                    |
| 14  | <b>Pape</b> , Dienvidkurzemes novads              | 101                    |

## Mezoplastmasas un plastmasas granulu noslodze un piesārņojums Latvijas pludmalēs

Papildus kopš 2012. gada notiekošajam jūras piesārņojošo atkritumu makro-frakciju monitoringam, šogad Vides izglītības fonds kampaņas "Mana jūra" ietvaros uzsāka divu jaunu izpēti programmu īstenošanu. Tās ļauj iegūt un analizēt datus par plastmasas piesārņojuma veidiem, kas līdz šim Eiropā nav aptverti ar salīdzināmām monitoringa programmām, bet ir iekļauti jaunākajās ES Kopējā izpēti centra vadlīnijās jūras piesārņojošo atkritumu monitoringa programmu īstenošanai.



Mezo-plastmasa ir plastmasas piesārņojuma veids, kas ietver 0,5–2,5 cm lielus plastmasas fragmentus. Tā ļauj iegūt detalizētākus un precīzākus datus par plastmasas materiāliem jūras un piekrastes vidē dažādās sadalīšanās stadijās, kā arī papildina informāciju par piesārņojumu, ko rada mazizmēra plastmasas priekšmeti.

2025. gadā Latvijas piekrastē, veicot sākotnējo izvērtēšanu un testējot monitoringa metodoloģiju un protokolus, vidēji konstatētas **64 mezoplastmasas vienības uz 100 pludmales metriem**, apsekojot 44 JPA monitoringa programmā iekļautos laukumus.

Tabula 7: Mezo-plastmasas piesārņojums Latvijas piekrastē 2025

| Mezoplastmasas izvērtējumi 2025                                                | Plastmasas fragmenti | Plastmasas šķiedra | Plastmasas plēves | Putupolistirola gabali | Polistirēna gabali |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------|--------------------|-------------------|------------------------|--------------------|
| Mezoplastmasas piesārņojuma apjoms (vidējais a.v. skaits 100 pludmales metros) | 31                   | 1                  | 11                | 8                      | 13                 |
| Telpiskā izplatība (konstatējumi % no visiem monitoringa laukumiem)            | 95%                  | 25%                | 86%               | 75%                    | 82%                |

Plastmasas granulu piesārņojums kļūst par arvien pieaugošu vides problēmu, arī Baltijas jūrā. Veicot sākotnējo novērtēšanu un testējot metodoloģiju plastmasas granulu un mezoplastikas piesārņojuma mērīšanai, **plastmasas granulu piesārņojums tika konstatēts 16 no kopumā 44 kampaņas "Mana jūra" JPA monitoringa programmas izvērtējuma laukumiem.**

Lai gan vairumā apsekojumu piesārņojuma apjomi nebija lieli, iegūtie dati rāda, ka **plastmasas piesārņojuma problēma joprojām ir aktuāla Latvijas piekrastē, skarot jau 36 % tās teritorijas.**

Sākotnējā datu iegūšana par mezoplastmasas un plastmasas granulu piesārņojumu Latvijas piekrastē norisinājās sadarbībā ar Klimata un Enerģētikas ministriju projekta "Jūru piesārņojošo atkritumu monitorings piekrastē jūras vides stāvokļa novērtēšanai" ietvaros.

LIFE integrētais projekts "Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju" (LIFE Waste To Resources IP, LIFE20 IPE/LV/000014) tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas finansiālu atbalstu. <https://wastetoresources.kem.gov.lv>

Informācija atspoguļo tikai autoru nostāju un viedokli, un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūras (CINEA) nostāju un viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne finansējuma piešķirējs nav atbildīgi par pausto saturu.